ADVIES

Voorontwerp van ordonnantie tot wijziging van de ordonnantie van 18 januari 2001 houdende organisatie en werking van ACTIRIS

Aanvrager	Minister Laurent Hublet
Aanvraag ontvangen op	5 oktober 2026
Aanvraag behandeld door	Commissie Economie
Advies aangenomen door de Plenaire vergadering op	19 november 2026

*Brupartners bestaat uit 7 effectieve en 7 plaatsvervangende leden die **de representatieve werkgeversorganisaties** (BECI) vertegenwoordigen, 6 effectieve en 6 plaatsvervangende leden die **de representatieve middenstandsorganisaties** vertegenwoordigen, 2 effectieve en 2 plaatsvervangende leden die **de representatieve werkgeversorganisaties van de social-profitsector** (BRUXEO) vertegenwoordigen en 15 effectieve en 15 plaatsvervangende leden die **de representatieve werknemersorganisaties** vertegenwoordigen (6 ABVV, 6 ACV, 3 SYNOVA).*

BRUPARTNERS
Boulevard Bischoffsheim 26 – 1000 Bruxelles
Tél : 02 205 68 68 – brupartners@brupartners.brussels – www.brupartners.brussels

Vooraf

In haar gewestelijke beleidsverklaring 2026-2029 kondigt de Brusselse regering aan dat zij het Brusselse bestuur wil herorganiseren rond vier grote pijlers. Een van deze pijlers is een “gewestelijke, transversale ondersteunende dienst” die tot taak heeft “de essentiële ondersteunende functies voor alle andere pijlers te bundelen en te optimaliseren“.

Op 9 juli 2026 heeft de regering een juridisch kader en een naam gegeven aan dit nieuw transversaal bestuur, dat voortaan “Atlas“ zal heten.

Atlas zal moeten aanbieden:

- gedeelde diensten op het gebied van HR, IT, Financiën, Inkoop, Facilities, Vertaling en Communicatie;
- expertisecentra op het gebied van organisatie, juridische zaken, beleidsvoering, analyse en evaluatie;
- gewestelijke platforms (digitale infrastructuur, gegevens, identiteiten, cloud, servicemanagement).

Dit nieuwe bestuur zal op 1 januari 2027 haar werkzaamheden aanvangen.

De regering moet nu de organisatie, de processen en het dienstenaanbod vastleggen dat Atlas zal aanbieden.

Wat het werkgelegenheidsbeleid betreft, zal ACTIRIS rechtstreeks betrokken zijn bij de oprichting van dit nieuwe bestuur. Hoewel de gewestelijke beleidsverklaring aanvankelijk niet voorzag dat ACTIRIS in deze eerste pijler van het bestuur zou worden geïntegreerd, heeft de regering uiteindelijk op 16 april 2026, in het kader van de opstelling van de werkgelegenheidsbegroting, beslist om een deel van de geplande inspanningen te verplaatsen door middel van de administratieve en institutionele vereenvoudiging van de ondersteunende functies (HR, IT en logistiek) van de Brusselse openbare werkgelegenheidsdiensten. Het is dus de bedoeling om een deel van de HR-, IT- en facilities-diensten (logistiek) van de ION terug te brengen naar Atlas.

In dit kader legt de regering aan Brupartners een voorontwerp van ordonnantie voor tot wijziging van de ordonnantie van 18 januari 2001 houdende organisatie en werking van ACTIRIS, teneinde deze overdracht mogelijk te maken.

Bij de voorstelling van de ontwerpordonnantie hebben de kabinetten van de ministers van Openbaar Ambt en Tewerkstelling bevestigd dat het idee om ACTIRIS in pijler 2 te integreren, is opgegeven.

Advies

1. Algemene beschouwingen

1.1 Eigenlijke beginsel van de hervorming

Brupartners vestigt de aandacht op de door de regering gevolgde methode en wijst erop dat de bestuurlijke autonomie van ACTIRIS als openbare instelling van type 2, alsook de rol en bevoegdheden van haar beheerscomité, volledig moeten worden gerespecteerd in het kader van een beslissing tot overdracht van de activiteiten, ook al gaat het om ondersteunende activiteiten.

Brupartners noteert dat de integratie van ACTIRIS in pijler 2 – een idee dat in de gewestelijke beleidsverklaring was geopperd – door de regering definitief is opgegeven.

De representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties en de representatieve organisaties van de werkgevers van de non-profitsector nemen akte van het project om een deel van de IT-, HR- en facilitaire functies van ACTIRIS over te hevelen naar Atlas. Dit project werd op 1 oktober 2026 in eerste lezing door de regering goedgekeurd. Deze overheveling moet onder goede omstandigheden plaatsvinden en de hieronder opgesomde richtlijnen en voorwaarden (zie punt 1.4.) in acht nemen om volledig operationeel te zijn. **De representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties en de representatieve organisaties van de werkgevers van de non-profitsector** vragen bovendien of deze beslissing is gebaseerd op de relevantiebeoordeling die de gewestelijke beleidsverklaring voorziet met betrekking tot ACTIRIS, en wensen de conclusies van deze beoordeling te kennen.

De representatieve werknemersorganisaties brengen een negatief advies uit over het eigenlijke principe van de integratie van ACTIRIS in pijler 1.

Behalve de budgettaire uitdagingen, waarop door de Inspectie van Financiën werd gewezen (zie hieronder, punt 1.3), zijn **de werknemersorganisaties** namelijk van mening dat:

- een dergelijke integratie een proces is dat enorm veel menselijke en operationele middelen vergt in een periode die nochtans gekenmerkt wordt door grote uitdagingen op het gebied van werkgelegenheid (ongunstige economische conjunctuur, uitsluitingen van een werkloosheidsuitkering, aanzienlijke bezuinigingen op de budgetten voor het werkgelegenheidsbeleid), middelen die niet langer rechtstreeks voor dit doel kunnen worden ingezet;
- de hervorming het risico met zich meebrengt dat het beginsel van paritair beheer als zodanig negatief wordt beïnvloed;
- het voorgelegde project geen enkele waarborg biedt dat de integratie, die momenteel beperkt is tot facilities, IT en HR, niet op termijn zal worden uitgebreid naar andere administratieve en operationele diensten van ACTIRIS;
- het project geen garanties biedt wat betreft de efficiëntiewinsten die een dergelijke integratie zou kunnen opleveren (zie punt 1.3.). Gelet op de haast waarmee dit project wordt doorgevoerd, zijn **de representatieve werknemersorganisaties** van mening dat dit zelfs het vermogen van ACTIRIS om zijn wettelijke taken op het gebied van werkgelegenheid te vervullen, zou kunnen aantasten. **De representatieve werknemersorganisaties** zijn van mening dat er geen enkele personeelsoverdracht kan plaatsvinden zolang de ordonnantie niet is gestemd, het besluit en de bijlage bij de beheersovereenkomst niet zijn afgekondigd en de besluiten inzake de overdracht van het personeel niet zijn genomen. **De representatieve werknemersorganisaties** plaatsen dan ook vraagtekens bij de aangekondigde uitvoeringstermijnen, waarbij de activiteiten van Atlas op 1 januari 2027 van start zouden gaan, terwijl talrijke elementen die essentieel zijn voor het welslagen van de hervorming nog moeten worden bepaald. Zij zijn van mening dat het aanvankelijk beoogde tijdschema niet realistisch lijkt en dat het naleven ervan tot een inefficiënte uitvoering zou kunnen leiden.

De representatieve werknemersorganisaties stellen echter met tevredenheid vast dat de integratie van ACTIRIS in pijler 2 – een idee dat in de gewestelijke beleidsverklaring was geopperd – door de regering definitief is opgegeven.

1.2 Overleg

Brupartners neemt kennis van de evolutie van het Atlas-project met betrekking tot de diensten van ACTIRIS. Deze reorganisatie van de ondersteunende functies van de coördinerende beheerder moet aansluiten bij de gewestelijke doelstelling om tegen 2030 een tewerkstellingsgraad van 70 % te bereiken.

Brupartners vraagt om de ontbrekende documenten (besluit en bijlage bij de beheersovereenkomst) te ontvangen, zodat hij een gefundeerd advies kan uitbrengen over het integratieproces van ACTIRIS in Atlas. De diensten die Atlas aan ACTIRIS levert voor de overgedragen taken moeten namelijk nog in dit besluit worden gepreciseerd en worden opgenomen in een bijlage bij de beheersovereenkomst.

Brupartners is van mening dat de voorgenomen overdracht desgevallend alleen doeltreffend kan zijn als aan een reeks richtlijnen en voorwaarden wordt voldaan (zie punt 1.4.). Tot op heden beschikt **Brupartners** niet over voldoende informatie om na te gaan of hieraan is voldaan.

Brupartners wijst er ten slotte op dat hij moet worden geraadpleegd over de inhoud van het besluit dat dit voorontwerp van ordonnantie nader zal verduidelijken, aangezien de overdracht in kwestie een duidelijke impact zal hebben op ACTIRIS en *de facto* op het werkgelegenheidsbeleid van het Brussels gewest.

1.3 Hervorming en efficiëntiewinsten

Voor **de representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties en de representatieve organisaties van de werkgevers van de non-profitsector** moet het bundelen van ondersteunende taken gericht zijn op een betere dienstverlening aan werkzoekenden en werkgevers. Dit kan ook leiden tot een meer samenhangend gewestelijk optreden, efficiëntiewinsten en een besparing op overheidsmiddelen. Een grondige evaluatie zou het mogelijk moeten maken om deze voordelen objectief vast te stellen. Deze evaluatie mag in geen geval afbreuk doen aan de kwaliteit, de continuïteit en de doeltreffendheid van de dienstverlening aan de werkzoekenden en werkgevers, noch het paritair beheer ondermijnen.

De representatieve werknemersorganisaties verwijzen op hun beurt naar het ongunstig advies van de Inspectie van Financiën. Dit wijst er namelijk op “dat de ervaring met gedeelde dienstencentra in drie scenario’s kan uitmonden”: succes (kostenverdeling, kwaliteitsverbetering), een neutraal scenario (kostenverschuiving) of een mislukking (toename van het aantal procedures, verlies aan reactievermogen, stijging van de coördinatiekosten).

De Inspectie benadrukt het doorslaggevend karakter van de voorwaarden inzake operationele uitvoering. Zij is onder meer van mening dat:

- het voorontwerp tekortschiet wat betreft de objectieve weergave van de verwachte voordelen van de hervorming. Zij wijst in negatieve zin op het ontbreken van cijfergegevens en indicatoren ter onderbouwing van de stelling dat er schaalvoordelen en een grotere efficiëntie zullen ontstaan.

- de voorgestelde hervorming berust op het idee dat het in de praktijk mogelijk is om een scheiding te maken tussen de zogenaamde specifieke en niet-specifieke functies, maar dat er niettemin geen enkel bewijs wordt geleverd ter ondersteuning van dit idee.
- er een niet te verwaarlozen risico bestaat op een discrepantie tussen de gecentraliseerde diensten en de operationele noden van ACTIRIS, en dat het toekomstig bestuursmodel moet worden verduidelijkt, anders bestaat het risico dat “de hervorming (…) aanzienlijke extra coördinatiekosten met zich meebrengt en de kwaliteit van de dienstverlening aantast door bepaalde beslissingsketens te verlengen”.

Ten slotte roept de Inspectie op tot voorzichtigheid vanuit een strikt budgettair oogpunt. Projecten voor centralisatie brengen namelijk kosten met zich mee waarmee rekening moet worden gehouden. Het is allerminst zeker dat de voorgestelde hervorming budgettair neutraal zal zijn, zoals de regering hoopt.

De Inspectie besluit dat “het dossier in dit stadium onvoldoende bewijs levert voor de toegevoegde waarde van de voorgestelde centralisatie”.

De representatieve werknemersorganisaties zijn, net als de Inspectie van Financiën, van mening dat de keuzes, die in het kader van dit hervormingsvoorstel zijn gemaakt, beter moeten worden onderbouwd om er zeker van te zijn dat aan alle noodzakelijke voorwaarden voor de uitvoering ervan is voldaan. In dit stadium zijn zij van mening dat het ingediende project ontoereikend is om dit te waarborgen en dat het niet mogelijk is om na te gaan of de minimale richtlijnen, die essentieel zijn voor de uitvoering ervan, zijn vastgelegd.

1.4 Minimale voorwaarden

Om een doeltreffende uitvoering te waarborgen, vindt **Brupartners** het belangrijk dat aan de volgende minimale voorwaarden wordt voldaan:

- **De beheersautonomie van ACTIRIS waarborgen** en de bevoegdheden van haar beheerscomité handhaven door elke toekomstige wijziging van de beheersovereenkomst of elke uitbreiding van de overgedragen bevoegdheden – of het nu gaat om activiteiten, functies, personeel of middelen – afhankelijk te stellen van een formele goedkeuring door de bestuursorganen van ACTIRIS, en niet louter van overleg. Deze garantie moet in de ordonnantie zelf worden opgenomen: enerzijds door het schrappen van het nieuwe § 6 dat artikel 5 van het voorontwerp aan artikel 7bis toevoegt, en anderzijds door de bevoegdheid van het beheerscomité voor het instellen van rechtsvorderingen te handhaven (artikel 27, lid 2, waarvan artikel 7 van het voorontwerp de intrekking voorstelt); ten slotte door in het voorgestelde artikel 35/1 te bepalen dat voor elke overdracht een akkoord van het beheerscomité vereist is, en niet louter overleg. Elk voorstel tot latere wijziging van het toepassingsgebied moet bovendien vooraf worden onderworpen aan een beoordeling van de gevolgen ervan voor de kwaliteit en de continuïteit van de dienstverlening aan de werkzoekenden en werkgevers;
- **Zorgen voor de operationele aansturing van de overdracht**, waarin de doelstellingen, mijlpalen, deadlines, indicatoren, de stuurmaatregelen enz. duidelijk zijn opgenomen. Deze aansturing moet passen binnen een totaalbeeld van het Atlas-plan (betrokken instanties, volgorde, tijdschema, gekozen methodologie voor de andere besturen die medewerkers overdragen). **Brupartner**s wil graag op de hoogte worden gesteld van dit totaalbeeld;
- **Zorgen voor een draagvlak bij de directie** en samen met hen aan de overdracht vormgeven;

- **Waken over een soepele overdracht van het personeel** en ervoor zorgen dat zij hierachter staan, waarbij de vaardigheden die nodig zijn voor de uitvoering van de taken van ACTIRIS behouden blijven en de overgangsregeling in overeenstemming is met de eisen inzake continuïteit van de openbare dienstverlening. **Brupartners** neemt kennis van artikel 35/3 en herinnert eraan dat de rechten in alle gevallen gewaarborgd moeten blijven. **Brupartners** vraagt zich af hoe de situatie van een werknemer, die niet aan Atlas wenst te worden overgedragen, zal worden behandeld en naar welke diensten hij in dat geval zal worden doorverwezen. **Brupartners** vraagt dat dit duidelijk wordt omschreven, zodat elke werknemer zijn keuze met kennis van zaken kan maken;
- Ervoor zorgen dat de overdracht **in geen geval leidt tot het verlies van cruciale expertise**, noch tot een onderbreking of verslechtering van de dienstverlening aan de werkzoekenden en werkgevers;
- **De voorwaarden voor de samenwerking tussen ACTIRIS en Atlas vastleggen** via een bestuursmechanisme en een dienstverleningsovereenkomst die garanderen dat ACTIRIS te allen tijde over de nodige middelen beschikt om zijn taken uit te voeren (verwachte prestaties en kwaliteitsniveau, indicatoren, uitvoeringstermijnen, modaliteiten inzake sturing en overleg, beslechting van geschillen en een alarmmechanisme indien Atlas de verwachte diensten niet binnen aanvaardbare termijnen levert, geschiktheid van de instrumenten…). Deze dienstverleningsovereenkomst moet worden gesloten en goedgekeurd door het beheerscomité voordat de overdracht van kracht wordt; elke vertraging bij de uitvoering ervan mag geen uitstel van de verwachte besparingen op andere werkgelegenheidsmaatregelen tot gevolg hebben;
- **Het vermogen van ACTIRIS waarborgen om haar wettelijke, reglementaire en contractuele taken te vervullen** na de uitvoering van de overdrachten en zorgen voor een passend evenwicht tussen de verantwoordelijkheden en opdrachten die bij ACTIRIS blijven berusten en de middelen waarover ACTIRIS zal beschikken om deze uit te voeren;
- **Beschikken over een duidelijk en stabiel wettelijk en regelgevend kader** (waaronder de dienstverleningsovereenkomst en het uitvoeringsbesluit), waarbij in de ordonnantie de reikwijdte van de overgedragen opdrachten (IT, HR, logistiek) wordt vastgelegd;
- **Het concreet overgedragen budget** en de eventuele besparingen, die op termijn zullen worden gerealiseerd, in kaart brengen, en de berekeningsmethode voor de overgedragen budgetten in samenhang met de personeelsoverdrachten verduidelijken.
- **De in 2026 gerealiseerde besparingen van 11,9 miljoen euro op structurele wijze integreren in het begrotingstraject van het bestuur van ACTIRIS**. De eventuele meerkosten van de hervorming mogen niet ten laste komen van de kredieten die bestemd zijn voor de opdrachten van ACTIRIS, en eventuele besparingen mogen niet ten koste gaan van deze opdrachten, meer bepaald wat betreft werkgelegenheidssteun en partnerschappen;
- **Zorgen voor een effectieve betrokkenheid van de sociale partners bij de opvolging** van de uitvoering van de hervorming.

*

* *